

Õiguskantsler

Peadirektor Elmar Vaher
Politsei- ja Piirivalveamet
ppa@politsei.ee

Teie nr

Meie 26.02.2014 nr 7-4/131503/1400907

Seisukoht õigusrikkumise puudumise kohta ja soovitus

Austatud härra peadirektor

Minu poole pöördusid mitu avaldajat seoses Tallinna kesklinna meelelahutuskohtades toimunud politseireididega, mille käigus politsei sisenes meelelahutuskohta, kogus ja talletas isikuandmeid ning ka filmis politseioperatsiooni.

Alustasin laekunud teabe kontrollimiseks ning politsei meetmete õiguspärasusele hinnangu andmiseks menetluse. Pöördusin järelepärimisega ka Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) poole. Tänan Teid vastuse eest.

Analüüsisin mulle laekunud avaldusi, Teie vastust ning asjakohaseid õigusnorme ja menetluse tulemusena ei leidnud kinnitust, et politsei meetmed olid õigusvastased.

Soovitan PPA-l siiski olla edaspidi tähelepanelikum politseioperatsioonide korraldamise õigusliku aluse määratlemisel ja asjaolude fikseerimisel, pidades eeskätt silmas seda, et politseioperatsioonide käigus on võimalik riivata väga paljude isikute õigusi, kes pole vastutavad isikud politsei järelevalveõiguse mõttes. Samuti palun PPA-l kaaluda järelevalve erimeetmete kohaldamise juhendi täiendamist isikuandmete kaitse nõuete järgimiseks ning tagada politseioperatsiooni kohta käiva teabe avaldamine seaduses ettenähtud korras.

Soovituse täitmisel tuleb silmas pidada ka seda, et Riigikogu poolt 19.02.2014 vastu võetud korrakaitseseaduse muutmise ja rakendamise seadus¹, millega jõustatakse korrakaitseseadus 01.07.2014, toob selles valdkonnas kaasa õiguslikke muudatusi mitmete mõistete ja põhimõtete sõnastuses. Alljärgnev analüüs lähtub üksnes politseioperatsiooni ajal kehtinud õiguslikust regulatsioonist.

Selgitan oma soovitust allpool põhjalikumalt.

---

¹ Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=2445bcfe-b04d-40c8-932e-db51253abea3&>.

1. Asjaolud²

1. PPA Põhja Prefektuur korraldas Tallinna Kesklinna ja Põhja-Tallinna linnaosade meelelahutuskohtades politseioperatsioonid 25.–26.10.2013 kella 23.00-st kuni 05.00-ni ning 07.–09.11.2013 kahel järjestikusel õhtul. Esimesel politseioperatsioonil kontrolliti 42 lõbustusasutust, teisel 27 lõbustusasutust ja üht majutusettevõtet ning kolmandal kontrolliti 19 lõbustusasutust.
2. Ühes meelelahutuskohas toimunud politseioperatsioonidega seoses sain mitu kaebust, milles avaldati kahtlusi politsei meetmete õiguspärasusega seoses. Esimene kaebus oli adresseeritud PPA-le selgitustaotlusena, millele PPA Põhja Prefektuur 12.11.2013 ka vastas.
3. Pöördusin ka ise Teie poole ja palusin selgitusi politseioperatsioonide ning nende käigus kohaldatud meetmete kohta.

2. Politsei- ja Piirivalveameti vastus

4. Vastasite mulle, et politseioperatsioonide eesmärgiks oli vajadus ohu väljaselgitamiseks. Kinnitasite, et ohuks peeti eelnevast info analüüsist lähtudes asjaolu, et Tallinna ööklubides-baarides tegutsevad intiimteenust osutavad isikud; samuti isikud, kes viibivad Eestis illegaalselt või tegutsevad töölepinguta välismaalaste seaduse tähenduses; viibivad tagaotsitavad isikud või alaealised õigusrikkujad. Politseioperatsiooni käigus kontrollitavate objektide nimistu koostamisel võtsite arvesse ka Tallinna Kesklinna Valitsuse poolt siseministrile 04.10.2013 edastatud pöördumist nr 9-8/5187.³
5. Nimetatud kirjas annab Tallinna Kesklinna Valitsus siseministrile teada, et viimasel ajal on laekunud mitmeid signaale elanikelt ja ettevõtjatelt selle kohta, et vanalinnas tegutsevates striptiisiklubides võidakse vahendada prostitutsiooniga tegelemist või aidatakse sellele teadvalt kaasa. Kohalik omavalitsus palub Siseministeeriumi ja PPA abi: “Palume kontrollida kodanike esitatud väiteid võimalikust prostitutsiooni vahendamisest.”
6. Tallinna Kesklinna Valitsus märkis oma kirjas, et tema pädevuses on ettevõtja majandustegevuse registreeringu kustutamine kolmandate isikute õiguste riive motiivil, kuid et tegu on äärmiselt intensiivse sekkumisega ettevõtlusvabadusse, ei saa ta lähtuda vaid elanike hinnangutest. Kiri sisaldas ka loetelu meelelahutuskohtadest, mille kontrollimist politseilt paluti.
7. Selgitasite, et otsus viia läbi kolm politseioperatsiooni oli läbikaalutud. Lisasite, et erinevatel päevadel võisid varieeruda võimalikke prostitutsiooniteenuseid osutavad isikud ja külastajad, kellelt on võimalus saada nendel objektidel toimuva kohta olulist informatsiooni.
8. Rõhutasite samuti, et operatsioonide planeerimisel püüti korraldada politsei tegevused selliselt, et häirida kontrollitavaid ettevõtjaid ja nende kliente võimalikult vähe. Nii näiteks kontrollisid Teie kinnitusel mõlemal õhtul samu aadresse samad politseiametnikud, mistõttu teistkordne kontrollimine ei võtnud üldjuhul aega üle 5 minuti. Kui esimese nimetatud eesmärgil korraldatud politseioperatsiooni käigus kontrolliti 42 lõbustusasutust, siis järgmisel välistati need

² Põhjalikum ülevaade menetluse alustamise ajendiks olnud asjaoludest on esitatud minu 05.12.2013 teabenõudmises nr 7-4/131503/1305090.

³ Kättesaadav Siseministeeriumi avaliku dokumendiregistri kaudu: <https://www.siseministeerium.ee/avalik-dokumendiregister/>.

asutused, mille osas kujunes politseil hinnang, et prostitutsiooniga seonduvate kuritegude toimepanemise kohta ei vasta pigem tõele.

9. Seevastu kohtades, kus ruumide kujundus ja funktsionaalsus, nendes asuvad esemed ja eksponeeritavad videofilmid viitasid sellele, et seal võimaldatakse sugulise kire rahuldamisele suunatud kehalisi tegevusi, oli Teie hinnangul ohu kahtlus jätkuv, millest tulenes ka vajadus korduvaks kontrolliks.

10. Politseioperatsiooni käigus rakendatud meetmeid põhjendasite järgmiselt.

11. Meelelahutuskohtades viibinud isikute nimed pandi kirja isikusamasuse tuvastamiseks. Isikusamasuse tuvastamise eesmärk oli kontrollida isikute võimalikku tagaotsimist ja isikutega seotud operatiivhuvi. Isikute puhul, kellel ei olnud kaasas isikuttõendavaid dokumente, küsiti vastavalt vajadusele täiendavaid andmeid (elukoht, telefoninumber vm), veendumaks, et tõepoolest on tegemist isikuga, kellenä ennast esitletakse. Kinnitasite, et ilma nimetatud andmete töötlemiseta ei olnud isikute tagaotsitavust võimalik välja selgitada. Politseioperatsiooni ajal kontrollitud isikute andmed sisestati ühtse nimekirjana politsei infosüsteemi Polis ning säilitatakse seni, kuni Põhja prefektuur menetleb politseioperatsiooniga seonduvaid kaebusi.

12. Kinnitasite, et videokaamerat kasutati esimesel politseioperatsioonil, mis toimus 25.–26.10.2013 kell 23.00–05.00 Kesklinna territooriumil. Videokaamerat kasutati ainult selleks, et dokumenteerida politsei tegevust hilisemate vaidluste tõendusmaterjali mõttes. Filmimise õiguslikuks aluseks on haldusmenetluse seaduse (HMS) § 5, mille lg 1 kohaselt menetlustoimingu vormi ja muud haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel, kui seaduse või määrusega ei ole sätestatud teisiti. HMS § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi.

3. Õiguskantsleri hinnang

13. Antud menetluses tuli anda hinnang küsimusele, kas politseioperatsioonid olid läbi viidud õiguspäraselt. Täpsemalt tuli analüüsida, kas politseil oli alust politseioperatsiooni korraldamiseks ning kas kohaldatud meetmed olid õiguspärased.

3.1. PPVS § 7¹⁰ kohaldamise õiguspärasus

14. Politsei tegevuse õiguslikud alused politseijärelevamenetluses sätestab politsei ja piirivalveseadus (PPVS), milles lähtutakse põhimõttest, et politsei meetmed on üldjuhul lubatavad teadaoleva vastutava isiku suhtes.⁴ Avaliku korra eest vastutav isik on oma käitumisega ohu tekitanud või korda rikkuv isik (vrd [PPVS § 7⁴ lg 1](#) jj).

15. Seadusandja on siiski võimaldanud politsei teatud tegevusi ka olukordades, mil politsei meede on adresseeritud isiku suhtes, keda ei ole alust pidada vastutavaks isikuks ([PPVS § 7⁹ lg 2](#) ja [PPVS § 7¹⁰](#)) või kes ei ole avaliku korra eest vastutav ([PPVS § 7¹⁴ lg 2](#)).

16. Praeguses menetluses toimus meetmete rakendamine vastavalt PPVS § 7¹⁰ lõikele 1 (politseioperatsioon), mille järgi politsei võib PPA peadirektori eelneva loa alusel kohaldada ohu

⁴ [PPVS § 7⁹ lg 1](#) sätestab, et kui seadus ei näe ette teisiti, siis võib käesolevas peatükis sätestatud järelevalve meedet kohaldada ainult avaliku korra eest vastutava isiku suhtes või isiku suhtes, kelle puhul on alust arvata, et ta on avaliku korra eest vastutav isik.

korral või kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks isiku suhtes, keda ei ole alust pidada avaliku korra eest vastutavaks isikuks, PPVS §-des 7¹⁸, 7¹⁹, 7²³, 7³², 7³⁴, 7³⁶ ja 7³⁹ nimetatud järelevalve erimeetmeid. Vastavate meetmete kohaldamine eeldab seega:

- (1) meetmeid kavandatakse kohaldada isiku suhtes, keda ei ole alust pidada avaliku korra eest vastutavaks ja
- (2) tegemist on kas (avaliku korra rikkumise) ohuga või kõrgendatud ohu kahtluse olukorraga.

17. Ohu mõiste on defineeritud [PPVS §7³ lõikes 2](#) järgnevalt: “Oht on olukord, kus ilmnenud asjaoludele antava objektiivse hinnangu põhjal võib pidada piisavalt tõenäoliseks, et lähitulevikus leiab aset korrarikkumine”. Korrarikkumise all peetakse silmas avaliku korra kaitsealas oleva õigusnormi või isiku subjektiivse õiguse rikkumist või õigushüve kahjustamist (PPVS § 7³ lg 1).⁵

19. Kui seadusandja on kasutanud väljendit “ohu väljaselgitamiseks”, on ta silmas pidanud ohukahtluse olukorda. Tegu on ohule eelneva olukorraga, milles ohu olemasolu ei ole veel täiesti kindel.⁶ PPVS § 7¹⁰ lõike 1 kohaldamiseks peab lisaks olema tegu kõrgendatud ohu kahtluse⁷ olukorraga.

20. Selgitasite oma vastuses, et politseioperatsioonide eesmärk oli *vajadus ohu väljaselgitamiseks* (Tallinna meelelahutuskohtades intiimteenuste osutamine; samuti isikud, kes viibivad Eestis illegaalselt või tegutsevad töölepinguta välismaalaste seaduse tähenduses; tagaotsitavate isikute või alaealised õigusrikkujate viibimine).

21. PPA peadirektori 11.10.2013 korralduse nr 1.1-4/344 lisas on erimeetmete kohaldamise eesmärgina nimetatud aga *ohu ennetamist* Põhja Prefektuuri tööpiirkonnas, korraldades politseioperatsiooni eesmärgiga tabada tagaotsitavaid, alaealisi seaduserikkujaid ja Eestis illegaalselt viibivaid ja töötavaid isikuid.

22. Ohu ennetamise mõiste on defineeritud [PPVS § 7³ lõikes 5](#), mille kohaselt on ohu ennetamine teabe kogumine, vahetamine ja analüüs ning toimingute kavandamine ja elluviimine

⁵ [Korralduse eelnõu 49 SE](#) seletuskirjas on ohu mõistet selgitatud: “Ohuna eelnõu tähenduses tuleb mõista konkreetset ohtu, s.t ohtu, mis esineb konkreetsetes olukorras. [...] Sellist kujutletavat ohtu, mida tegelikkuses ei esine, võib vastandina konkreetsele ohule nimetada abstraktseks ohuks. Selle hindamisel, kas konkreetset juhul oht esineb, tuleb aluseks võtta keskmise objektiivse korralduseametniku perspektiiv. Sealjuures tuleb arvestada üldist sotsiaalset kogemust (elukogemus, teadmised sh oma valdkonnale omased teadmised), mis sellisel hindajal pidid hindamise ajal olemas olema. [...] Millisest tõenäosusest piisab ohu olemasolu kindlakstegemiseks, sõltub konkreetsest olukorrast, kuid rikkumise ettenähtavust peab olema igal juhul võimalik ohtu hindava isiku elukogemust ja teadmisi arvestades ratsionaalselt põhjendada, s.t kahju tekkimise võimalus peab olema objektiivne, mitte ainult hindaja jaoks olemasolev. Ohu tõenäosuse hindamisel on olulisteks kriteeriumideks ühelt poolt ohustatud hüve tähtsus (väärtus) ning teiselt poolt põhiõiguste võimaliku riive raskus, mille ohutõrjemeetmete rakendamine endaga kaasa tooks: mida suurema tähtsusega hüvet (nt elu, tervis) võimalik oht puudutab, seda väiksem võib olla ohu konstateerimiseks korrarikkumise tõenäosus.”

⁶ [Korralduse eelnõu 49 SE](#) seletuskirjas on ohukahtlust selgitatud järgnevalt: “ohukahtluse näol on tegemist ohu kindlakstegemise eelse faasiga hindaja poolt. Selles faasis on ohu hindajal ühelt poolt juba andmeid võimaliku ohu kohta, kuid need andmed pole veel piisavad selleks, et teha kindlaks kõnealuse paragrahvi lõikes 1 nõutud kahju tekkimise „piisavat“ tõenäosust. Sisuliselt võib ohukahtlust pidada väga väikese tõenäosusega ohuks. [...] Nagu ohu olemasolu hindamine, nii eeldab ka ohukahtlust prognoosi. Seda, kas ohukahtlus oli õigustatud, on võimalik ka siin analoogiliselt ohu hindamisega hinnata arvestades info hulka ja muid tingimusi, mis korralduseorganil olid ohukahtluse hetkel.”

⁷ Kõrgendatud oht on oht isiku elule, kehalisele puutumatusse, füüsilisele vabadusele, suure väärtusega varalisele hüvele või suure keskkonnakahju tekkimise oht. Kehalise puutumatusse riive käesoleva seaduse tähenduses on seksuaalse enesemääramise õiguse raske rikkumine või raske tervisekahjustuse tekitamine (PPVS § 7³ lg 3).

avalikku korda tulevikus ähvardada võivate ohtude tõrjumiseks, sealhulgas süütegude ennetamine.

23. Juhin tähelepanu, et **PPVS § 7¹⁰ lõike 1 alusel on võimalik meetmeid kohaldada vaid ohu korral või kõrgendatud ohu kahtluse korral**, kuid **mitte ohu ennetamiseks**. Arvestades siiski sellega, milliseid teisi eesmärke olite välja toonud, on siiski ilmne, et ohu ennetamise mõiste kasutamine antud kontekstis oli pigem ebatäpsus.

24. Ei käskkirjade lisades ega ka mulle saadetud vastuses ei ole aga selgitatud, milliseid olukordi (eesmärke) olete pidanud ohu olukordadeks ning milliste eesmärkide puhul oli Teie hinnangul tegemist kõrgendatud ohu kahtluse olukordadega. Nagu eelnevalt selgitasin, on nende mõistete nn künnis pisut erinev – ohu olukord eeldab rohkem andmeid, ohukahtluse puhul võib andmeid vähem olla. Samuti kehtib põhimõte, et mida tähtsama õigushüve kahjustamine on kaalul, seda vähem andmeid on vaja sekkumiseks.

25. Teie poolt välja toodud eesmärke vaadates ilmneb, et tegu on erineva kaaluga eesmärkidega. Kui kõrgendatud ohu kahtlust on võimalik jaatada alaealiste ja alkoholi tarbimisega seonduvate õigusrikkumiste ning teatud inimkaubandusega seonduvate süütegude korral, siis muud olukorrad paigutuvad pigem ohu tavamõiste alla.

26. Võttes arvesse Teie vastusest tulenevaid andmeid (Tallinna Kesklinna Valitsuse taotlus, teise ja kolmanda politseioperatsiooni korraldamise põhjendusi), jõudsin seisukohale, et **PPVS § 7¹⁰ lõikele 1 tuginedes politseioperatsiooni korraldamiseks oli õiguslik alus olemas**.

27. Siiski palun ma edaspidi pöörata rohkem tähelepanu kõrgendatud ohu kahtluse ja ohu mõistete eristamisele. Samuti palun tõsta politseioperatsioonide korraldamisega seotud politseiametnike teadlikkust asjaolust, et seadusandja pidas PPVS § 7¹⁰ kohaldamisel silmas ainult konkreetse ohu või konkreetse kõrgendatud ohu kahtluse olukordasid. Samuti palun Teil kaaluda politseisisese juhendi täiendamist, nõudes edaspidi PPVS § 7¹⁰ alusel meetme kohaldamise taotluses nn politseioperatsiooni eesmärgi ja PPVS § 7¹⁰ lõikes 1 toodud aluse omavahelist seostamist, mis võib aidata tõhustada järelkontrolli.

3.2. Politseioperatsiooni käigus kohaldatud meetmete õiguspärasus

3.2.1. Meelelahutuskohtades viibinud isikute (nii töötajate kui klientide) isikuandmete kirjapanemine ja edasine töötlemine

28. Menetluse käigus selgus, et politseioperatsiooni käigus pandi meelelahutuskohtades viibinud isikute nimed politsei poolt kirja. Teie kinnitusel tehti seda isikute tagaotsimishuvi tuvastamiseks ning operatiivhuvi väljaselgitamiseks.

29. Isiku nime kindlakstegemist reguleerib [PPVS § 7¹⁸ lg 1](#), mille kohaselt võib politsei kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel tuvastada isiku teadmisel tema isikusamasuse, see tähendab teha kindlaks isiku nime ja vanuse, tutvuda dokumendiga, võrrelda fotot ja teisi dokumendile kantud biomeetrilisi andmeid isikuga ning kontrollida dokumendi ehtsust, või kui see ei ole võimalik, siis tuvastada isikusamasuse muul õiguspärasel viisil, kui see on vajalik ohu väljaselgitamiseks, tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks või kaitstava isiku või valvatava objekti ohutuse või süüteomenetluse tagamiseks.

30. Seega, kui politseinikel oli andmeid, et vastavates meelelahutuskohtades viibib isikuid, kes võivad olla tagaotsitavad, oli isikute tuvastamine ohu väljaselgitamiseks õigustatud.

31. Kontrollimist, kas isikud on ka tagaotsitavad või kas nende suhtes esineb operatiivhuvi, PPVS § 7¹⁸ lg 1 (ega ka ükski teine PPVS-s sätestatud meede) enam ei hõlma. Tegu on isikuandmete edasise töötlemisega, mida politseil on õigus teostada [isikuandmete kaitse seaduse \(IKS\) § 10 lg 2](#) alusel, mis sätestab, et haldusorgan võib isikuandmeid töödelda üksnes avaliku ülesande täitmise käigus seaduse, välislepingu või Euroopa Liidu Nõukogu või Euroopa Komisjoni otsekohalduva õigusaktiga ettenähtud kohustuse täitmiseks. Isikuandmete edasisele töötlemisele laienevad [IKS §-s 6](#) sätestatud isikuandmete töötlemise üldpõhimõtted, eeskätt minimaalsus ja eesmärgikohasus. Samuti tuleb juhinduda [IKS § 24 punktist 1](#), mis näeb ette, et isikuandmete töötleja on isikuandmete töötlemisel kohustatud eesmärkide saavutamiseks mittevajalikud isikuandmed viivitamata kustutama või sulgema, kui seadus ei näe ette teisiti.

32. Isikuandmete kaitse seaduse regulatsioonidest tuleneb seega, et politsei peaks sarnastel juhtudel igakordselt hindama, kas on vajalik kõigi isikute tuvastamine, kas tagaotsimis- ja operatiivhuvi esineb kõigi isikute suhtes, sest kõigi isikute allutamine kontrollile võib olla õiguslikult problemaatiline. Kindlasti tuleb tagada nende isikute, kelle andmete säilitamine ei ole politsei ülesannete täitmiseks enam vajalik, andmete kustutamine.

33. Antud juhul Te oletegi kinnitanud, et pärast kaebuste lahendamist ebavajalikud isikuandmed kustutatakse. Soovitan Teil siiski kaaluda, kas vastavalt vajaks täiendamist ka politseisisene politseioperatsioonide juhend, lisades sinna juhised isikuandmete töötlemisel IKS üldpõhimõtete järgimiseks ning kohustuse mittevajalikud isikuandmed hävitada, määratledes ka järelekontrolli.

3.2.2. Politseioperatsiooni filmimine

34. Selgitasite, et esimesel õhtul kasutati politseioperatsiooni videosalvestamist eesmärgiga võimaldada politsei tegevuse õiguspärasust tagantjärgi kontrollida. Videosalvestamise õigusliku aluse tuletasite HMS § 5 lõikest 2.

35. Juhin Teie tähelepanu sellele, et videosalvestamisel toimub eraelu puutumatus või teatud juhtudel informatsioonilise enesemääramisõiguse riive, mistõttu vajab selline tegevus siiski eraldi õiguslikku alust. HMS § 5 lg 2 ei volita haldusorganit isikuandmeid töötleva, mistõttu ei ole ainuüksi sellele menetlustoimingu vormi valimist lubavale sättele tuginemine piisav. Tuleb tõdeda, et antud juhul kohaldatud politseimeetmete videosalvestamist ei näe ette ka PPVS. Küll aga on minu hinnangul võimalik tugineda IKS § 10 lõikes 2 sätestatud isikuandmete töötlemise üldvolitusele, mida tuleb sisustada juba ülal punktis 31 esiletoodud teiste isikuandmete töötlemise põhimõtete koostoimes.

3.2.3. Valdusesse sisenemine

36. Vastasite mulle, et antud juhul oli tegemist avalikkusele suunatud meelelahutuskohta sisenemisega, mistõttu ei olnud tegemist valdaja vastumeelsust eeldava valdusesse sisenemise meetmega.

37. Avaldajale saadetud selgitustaotluse vastuses kirjutasite Te, et politsei sisenes valdusesse hoopis alkoholiseaduse alusel, millest tuleneb politsei õigus takistamata siseneda ja kontrollida alkoholiseaduse nõuete täitmist.⁸

⁸ Alkoholiseadus § 50. Järelevalve teostaja õigused. (1) Järelevalve teostajal on õigus:

1) kontrollida käesoleva seaduse täitmist takistamatult ja ette teatamata;

2) siseneda alkoholi käitleja territooriumile, hoonesse, rajatisse, ruumi või avada tema veovahendeid käitleja või tema esindaja juuresolekul; [---]"

38. Kuigi PPVS § 7¹⁰ lg 1 ei võimalda politseipeadirektori loal PPVS § 7³⁷ sätestatud valdusse sisenemise meetme kohaldamist, olite kõnealuste politseioperatsioonide käskkirjades lubanud siiski ka selle meetme kohaldamist.

39. Olen seisukohal, et küsimus, kas avalikkusele avatud meelelahutuskohtadesse politseioperatsiooni läbiviimiseks sisenemine nõuab eraldi õiguslikku alust, vajab põhjalikumalt analüüsimist. Küll aga saan praegu juhtida tähelepanu, et seadusandja ei ole võimaldanud politseioperatsioonide puhul valdusesse sisenemist PPVS § 7³⁷ tähenduses, sest seda meetet ei ole toodud PPVS § 7¹⁰ lõikes 1 esitatud loetelus.

40. Samuti olen veendunud, et politsei eriseaduse alusel teostatava riikliku järelevalve meetmeid ei ole võimalik ära kasutada üldise politseijärelevalve teostamiseks. Ehk teisisõnu, kui politsei siseneb valdusesse eriseaduse (näiteks alkoholiseaduse) alusel, siis saavad valduses kohaldatavad meetmed piirdudagi vaid selle eriseaduse täitmise kontrollimisega. Ainult juhul, kui eriseaduse kontrollimise käigus avastatakse mingi muu konkreetne oht või konkreetne korrariikumine PPVS tähenduses, on võimalik kohaldada PPVS meetmeid.

3.2.4. PPVS § 7¹⁰ kohaldamise andmete avaldamine veebis

41. Küsisin Teilt selgitusi, kas PPVS § 7¹⁰ alusel läbi viidud politseioperatsioonide andmed olid avaldatud Internetis vastavalt PPVS § 7¹⁰ lõikes 7 sätestatule. Tunnistasite, et eksikombel jäid andmed veebilehele kandmata. Palun Teil edaspidi pöörata suuremat tähelepanu politseioperatsioonide andmete avaldamise nõude täitmise järelevalvele.

Kokkuvõtteks

Austatud politseipeadirektor, minu menetluse käigus kogutud teabe põhjal olen seisukohal, et käesoleva politseioperatsiooni puhul ei leidnud kinnitust isikute õiguste rikkumine. Küll aga tuvastasid mõningaid ebatäpsusi PPVS rakendamisel, millele eelnevalt tähelepanu juhtisin.

Olen veendunud, et politseioperatsioonide korraldamine on politseile pandud ülesannete täitmiseks vajalik. Et tegemist on valdkonnaga, milles toimub paratamatult asjassepuutumate inimeste põhiõiguste riive, mis võib teatud politseioperatsioonide puhul osutada üsnagi intensiivseks, kaalun tõsiselt politseioperatsioonide regulatsiooni – ka korrakaitseaduse muutmise ja rakendamise seaduse eelnõu vastuvõtmist Riigikogus 19.02.2014 silmas pidades – põhjalikumalt analüüsi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Monika Mikiver 693 8412
monika.mikiver@oiguskantsler.ee